

Směrnice S 602/13

ORGANIZACE ZABEZPEČENÍ POŽÁRNÍ OCHRANY A BEZPEČNÝ PROVOZ BYTOVÉHO DOMOVNÍHO FONDU

I. ÚČEL:

Stanovení organizace zabezpečení požární ochrany a vytvoření organizačního systému pro plnění povinností vyplývajících z předpisů o požární ochraně (§30 vyhl. MV č. 246/2001 Sb., vyhláška o požární prevenci).

II. NAHRAZUJE:

Směrnici S 602/07 pro zabezpečení požární ochrany.

III. GESTOR NORMY:

Náměstek pro provoz.

IV. SCHVÁLENO:

Představenstvem SBD Poruba dne 18. 9. 2013.

V. ÚČINNOST OD:

1. 10. 2013

.....
Šárka Bakalářová, dipl. ek.
předseda představenstva

.....
Ing. Jindřich Zbránek
místopředseda představenstva

Organizace zabezpečení požární ochrany a bezpečný provoz bytového domovního fondu

Stanovení organizace zabezpečení požární ochrany upravuje vytvoření organizačního systému, nezbytného pro plnění povinností vyplývajících z předpisů o požární ochraně.

1. Základní požadavky na zajištění požární ochrany při provozu bytových domů

Základní požadavky na požární bezpečnost bytových domů, jejichž provoz je klasifikován jako činnost bez zvýšeného požárního nebezpečí, vychází z ustanovení § 5 zákona č. 67/2000 Sb., o požární ochraně a z předpisů vydaných k jeho provedení.

Z hlediska požární bezpečnosti je rozhodující pravidelně kontrolovat prostřednictvím odborně způsobilé osoby dodržování předpisů o požární ochraně a neprodleně odstraňovat zjištěné závady.

U činnosti bez zvýšeného požárního nebezpečí může být shora uvedená činnost zabezpečována prostřednictvím preventisty požární ochrany (§11 odst. 6 zákona o požární ochraně), nízká a střední zástavba bytových domů - do výšky h = 27 m.

1.1. Provádění pravidelných kontrol dodržování předpisů o požární ochraně

Preventivní požární prohlídky

Pravidelné kontroly dodržování předpisů o požární ochraně (§ 5 zákona o požární ochraně) se zabezpečují formou preventivních požárních prohlídek.

Předmětem je zejména zjišťování stavu zabezpečení požární ochrany, způsobu dodržování požární bezpečnosti a plnění dalších povinností vyplývajících z předpisů o požární ochraně.

Lhůty k odstranění zjištěných závad navrhuje osoba provádějící preventivní požární prohlídku.

Záznam o preventivní požární prohlídce se dokládá záznamem do požární knihy nebo jiným prokazatelným způsobem (záznamy jsou založeny v dokumentaci požární ochrany na správě SBD Poruba - referát PO).

I když právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám, které provozují činnosti bez zvýšeného požárního nebezpečí nevzniká povinnost vedení předepsané dokumentace požární ochrany, doporučuje se pro účely provozu bytového fondu vést požární knihu, mít zpracovaný a vyvěšený "Požární řád", "Domovní řád "a "číslo tísňového volání".

Lhůty preventivních požárních prohlídek

- v bytových domech a nebytových prostorách, kde jsou provozovány činnosti **bez zvýšeného požárního nebezpečí** (§4 odst. 4), bytové domy nízké a střední zástavby tj. do výšky 22,5 m, **nejméně jednou za 12 měsíců**,
- v bytových domech a nebytových prostorách, kde jsou provozovány činnosti bez **zvýšeného požárního nebezpečí**, bytové domy o 9 a více nadzemních podlažích nebo o výšce větší než 22,5 m, **nejméně jednou za 12 měsíců**, následně s dohlídkou odstranění zjištěných závad,
- v bytových domech a nebytových prostorách, kde jsou provozovány činnosti **s vysokým požárním nebezpečím** (§4 odst. 3), bytové domy o 15 a více nadzemních podlažích nebo o výšce větší než 45 m, **nejméně jednou za 3 měsíce**.

Obsah preventivních požárních prohlídek prováděných preventistou požární ochrany nebo odborně způsobilou osobou na úseku požární ochrany nebo technikem požární ochrany

- rozmístění, přístupnost hasicích přístrojů, provádění jejich kontrol 1x za rok,
- přístupnost a kompletnost požárních hydrantů, provádění jejich kontrol provozuschopnosti nejméně 1x za rok,
- kontrola stavu a provádění kontrol provozuschopnosti požárních dveří prováděných nejméně 1x za rok,

- kontrola stavu samozavíratelných dveří (se samozavírači) v prosklených příčkách proti kouři v jednotlivých podlažích a dveří oddělujících schodiště v přízemí od suterénu,
- kontrola provádění kontrol provozuschopnosti umělého odvětrání schodišť (ventilátorů) nejméně 1x za rok a stavu jejich ovládání, vizuální kontrola svítidel nouzového osvětlení,
- kontrola průchodnosti komunikačních prostorů a únikových východů, pravidelných revizí a kontrol elektrických zařízení, hromosvodů, plynových zařízení, komínů ve stanovených termínech,
- kontrola přístupnosti k rozvodným zařízením elektrické energie, uzávěrům vody a plynu,
- kontrola rozmístění výstražných značek a bezpečnostních tabulek (označení směrů úniku, únikových východů, hlavních uzávěrů vody, plynu, hlavního vypínače proudu),
- kontrola vyvěšení požárních poplachových směrnic požárního evakuačního plánu a požárního řádu na viditelných a trvale přístupných místech.

2. **Způsob provádění preventivních požárních prohlídek**

(§ 12 vyhlášky č. 246/2001 Sb.)

Pravidelné kontroly dodržování předpisů o požární ochraně se zabezpečují formou preventivních požárních prohlídek a prověřováním dokladů o plnění povinností stanovených předpisy o požární ochraně (dále jen preventivní požární prohlídky).

Cílem preventivních požárních prohlídek je odstranění zjištěných závad a odchylek od žádoucího stavu (požární závady). Lhůty k odstranění zjištěných požárních závad navrhuje osoba provádějící preventivní požární prohlídku.

Při provádění preventivních požárních prohlídek je nutno zaměřit pozornost zejména na plnění následujících zákonných povinností na úseku požární ochrany (§ 5 odst. 1 písmo e) zákona o požární ochraně):

Množství, druhy a způsob vybavení bytových domů a nebytových prostor věcnými prostředky a požárně bezpečnostními zařízeními (§2 vyhlášky č. 246/2001 Sb.)

2.1 **Vybavení bytového domu věcnými prostředky požární ochrany:**

Hasicími přístroji v souladu s vyhláškou č. 23/2008 Sb., přílohou č. 4 následovně:

- jeden hasicí přístroj CO₂ s hasicí schopností 55B pro strojovnu výtahu,
- hasicí přístroj práškový s hasicí schopností 21A na každých započatých 100 m² půdorysné plochy u požárních úseků určených pro skladování, je-li jejich plocha větší než 20 m²,
- hasicí přístroj práškový s hasicí schopností 21A na každých započatých 200 m² půdorysné plochy všech podlaží domu, přičemž se do této plochy nezapočítávají plochy bytů,
- u požárních úseků určených **pro skladování** (sklepní, boxy apod.), je-li půdorysná plocha větší než 20 m², a to vždy jeden přístroj práškový 6 kg na každých započatých 100 m² půdorysné plochy.

2.2 **Kontroly hasicích přístrojů**

(§ 9 vyhlášky č. 246/2001 Sb.)

Prokazovat provozuschopnost hasicích přístrojů dokladem o jejich kontrole provedené nejméně jednou za rok.

Součástí údržby hasicích přístrojů **je jejich periodická (tlaková) zkouška a plnění.**

Periodická zkouška se vykonává u hasicích přístrojů:

- vodních a pěnových jednou za tři roky,
- ostatních jednou za pět let.

2.3 **Umístění hasicích přístrojů**

Umístit hasicí přístroj na stěně tak, aby jeho rukojeť byla nejvýše 1,5 m nad podlahou. V případě jeho umístění na podlaze zajistit hasicí přístroj proti pádu.

Hasicí přístroje se umísťují tak, aby byly **snadno viditelné a volně přístupné**. V odůvodněných případech lze hasicí přístroje umístit i do skrytých prostor, v těchto případech se k označení umístění hasicích přístrojů použije příslušná požární značka umístěná na viditelném místě.

2.4 Zabezpečení hasicích přístrojů proti zcizení

V případě umístění hasicího přístroje v zaplombované nebo uzamčené skříni zabezpečit, aby k překonání tohoto zaplombování nebylo třeba pomůcek a k odemčení skříně bylo v její bezprostřední blízkosti viditelně umístěno zařízení umožňující její odemčení.

3. Nástěnné požární hydranty

(čl. 9 ČSN 73 0873)

3.1 Kontroly nástěnných požárních hydrantů

Prokazovat provozuschopnost nástěnných požárních hydrantů dokladem o jejich kontrole provedené nejméně jednou za rok.

3.2 Vybavení nástěnných požárních hydrantů

Zajistit vybavení požárních hydrantů kompletním vybavením - proudnicemi a hadicemi tak, aby byla zabezpečena jejich provozuschopnost.

3.3 Zabezpečení nástěnných požárních hydrantů proti zcizení

V případě zaplombování nebo uzamčení hydrantové skříně zabezpečit, aby k překonání tohoto zaplombování nebylo třeba pomůcek a k odemčení skříně bylo v její bezprostřední blízkosti viditelně umístěno zařízení umožňující její odemčení.

4. Doklady o provozuschopnosti hasicích přístrojů a požárních hydrantů

(§ 9,10 vyhlášky 246/2006 Sb., ČSN 73 0873)

Provozuschopnost hasicího přístroje a požárního hydrantu se prokazuje dokladem o jeho kontrole, kontrolním štítkem a plombou.

5. Hořlavé nebo požárně nebezpečné látky

(§44 vyhlášky č. 246/01 Sb.)

Ke skladování nebo ukládání hořlavých kapalin se používají pouze obaly, k tomu účelu výrobcem určené. Hořlavé kapaliny a hoření podporující plyny lze skladovat pouze v prostorách, které jsou k tomu určeny.

Hořlavé kapaliny nelze ukládat ve společných a ve sklepních prostorách bytových domů. V jednotlivých a řadových garážích lze ukládat **nejvýše 40 litrů pohonných hmot** pro osobní automobily v nerozbitných obalech a **nejvýše 20 litrů olejů** na jedno stání.

Nádoby s hořlavými nebo hoření podporujícími plyny např. lahve nelze ukládat zejména v prostorách pod úrovní okolního terénu, ve světlících, v garážích, kotelnách, místnostech určených ke spaní, ve společných prostorách bytových domů.

6. Označení míst příslušnými bezpečnostními značkami, příkazy, zákazy a pokyny ve vztahu k požární ochraně

(§ 11 vyhlášky 246/2001 Sb.)

Z hlediska předpisů o požární ochraně se jedná zejména o povinnost provést označení rozvodných zařízení elektrické energie, hlavních vypínačů elektrického proudu, hlavních uzávěrů vody, plynu, ústředního vytápění.

Označení únikových východu a směr úniku se neprovádí v bytových domech s východy do volného prostoru, které jsou zřetelně viditelné a dostupné z každého místa (bezpečnostní značky nebo tabulky dle ČSN ISO 3864).

V objektu je nutno dodržovat minimálně toto rozmístění výstražných a bezpečnostních tabulek:

na elektrických rozvaděčích:

- "Nehas vodou ani pěnovými přístroji"

výstraha, el. zařízení na hlavních vypínačích – elektřina - "Hlavní vypínač"

na hlavních uzávěrech médií:

- voda - "Hlavní uzávěr vody" + směr přístupu
- plyn - "Hlavní uzávěr plynu" nebo nápis "HUP + směr přístupu"

sklepní prostory:

- "Zákaz kouření a manipulace s otevřeným ohněm".

7. Kontroly provozuschopnosti nouzového osvětlení

(§ 7 vyhlášky č. 246/2001 Sb.)

Prokazovat provozuschopnost nouzového osvětlení dokladem o jejich kontrole provozuschopnosti provedené nejméně jednou za rok.

Prokazovat funkčnost nouzového osvětlení dokladem o jejich kontrole provedené nejméně jednou za měsíc.

8. Vymezení oprávnění a povinností osob při zajišťování stanovených podmínek požární bezpečnosti

Veškeré **práce s otevřeným ohněm** (svařování, lepení střešní krytiny apod.) se smí provádět pouze na písemné povolení, dle vyhlášky č. 87/2000 Sb., kterou se stanoví podmínky požární bezpečnosti při svařování a nahřívání živic.

9. Vytváření podmínek pro hašení a pro záchranné práce

(§ 11 odst. 1 vyhlášky č. 246/2001 Sb.)

Vytvářením podmínek pro hašení požáru a pro záchranné práce se rozumí souhrn organizačních i technických opatření umožňujících při využití existujících předpokladů, zejména stavebně technických, provedení rychlého a účinného zásahu, evakuace osob, zvířat a majetku.

9.1 K provedení rychlého a účinného zásahu vytvářejí právnické a podnikající fyzické osoby takové podmínky aby:

(§ 11 odst. 2 vyhlášky č. 246/2001 Sb.)

- byla zřetelně označena čísla tísňového volání,
- byly dodrženy trvale volné průjezdné šířky příjezdových komunikací (nejméně 3 metry) k objektům, k nástupním plochám pro požární techniku a ke zdrojům vody určeným k hašení požárů,
- bylo provedeno označení a umožněno použití nástupních ploch pro požární techniku "Nástupní plocha pro požární techniku",
- byla zajištěna trvalá použitelnost vnitřních a vnějších zásahových cest např. požární výtahy a trvale volný přístup k zařízení pro zásobování požární vodou,
- byla označena rozvodná zařízení elektrické energie, hlavní vypínače elektrického proudu, uzávěry vody, plynu a uzávěry rozvodů ústředního vytápění,
- chráněné únikové cesty a všechny jejich součásti nebyly využívány způsobem zvyšující požární riziko.

10. Charakteristika možných a vyskytujících se zdrojů zapálení

Nejčastějšími příčinami vzniku požáru v bytových domech jsou následující statisticky doložené skutečnosti:

- nedbalost při manipulaci s ohněm (usnutí osoby s cigaretou, usnutí při vaření potravin),
- děti bez dozoru při manipulaci se zápalkami a plynovými spotřebiči,
- technické závady na elektroinstalaci či na elektrických spotřebičích,
- nevhodné umístění tepelných spotřebičů,
- porušení zásad požární ochrany při obsluze plynových spotřebičů,
- závada na přívodu plynu,
- nedodržení pokynů požární ochrany při údržbářských pracích.

11. Stanovení podmínek požární bezpečnosti k zamezení vzniku a šíření požáru, nebo výbuchu s následným požárem

- **Je zakázáno kouření** ve společných prostorách bytového domu.
- Hořlavé látky, které při hoření nebo tepelném rozkladu **odkapávají nebo odpadávají**, nesmí být použity ve společných prostorách bytového domu.
- **Je zakázáno ukládat** ve společných prostorách a ve sklepních prostorách hořlavé kapaliny, jako jsou **barvy, ředidla, pohonné hmoty**.
- **Je zakázáno ukládat v bytech, ve společných prostorách a ve sklepních prostorách tlakové lahve s hořlavými plyny, jako kyslík, acetylén, propan-butan.**

12. Hlášení požáru

(§ 5 odst. 1, písm. h) zákona o požární ochraně)

Bezodkladně oznamovat územně příslušnému operačnímu středisku hasičského záchranného sboru kraje **každý požár** vzniklý při činnostech, které provozují, nebo v prostorách, které vlastní nebo užívají.

13. Výkon státního požárního dozoru

(§ 45 vyhlášky č. 246/2001 Sb.)

Umožnit orgánu státního požárního dozoru provedení kontroly plnění povinností na úseku požární ochrany, poskytovat mu požadované doklady, dokumentaci a informace vztahující se zabezpečování požární ochrany v souladu se zákonem a ve stanovených lhůtách splnit jim uložena opatření a poskytovat výrobky nebo vzorky nezbytné k provedení požárně technické expertíz ke zjištění příčiny vzniku požáru.

14. K zabezpečení požární ochrany a bezpečného provozu bytového domu je nutno prokázat dokladem

- a) provozuschopnosti hasicích přístrojů o jejich kontrole nebo periodické zkoušce,
- b) provozuschopnosti nástěnných požárních hydrantů o jejich kontrole,
- c) funkčnosti nouzového osvětlení,
- d) zkoušky provozuschopnosti ventilátorů pro odvětrání únikových cest,
- e) o revizích elektroinstalace (revizní zprávy) a záznamy o odstranění závad zjištěných těmito revizemi,
- f) o revizích hromosvodů a záznamy o odstranění závad zjištěných těmito revizemi,
- g) o revizích plynových zařízení a záznamy o odstranění zjištěných závad těmito revizemi,
- h) o kontrolách plynových zařízení a záznamy o odstranění zjištěných závad těmito kontrolami,
- i) o kontrolách nízkotlakých kotelen,
- j) o kontrolách komínů.

Orientační lhůtník (vždy nejméně)

- kontrola provozuschopnosti hasicích přístrojů: **jednou za rok**
- kontrola provozuschopnosti požárních hydrantů: **jednou za rok**
- kontrola provozuschopnosti umělého odvětrání schodišť (ventilátorů) včetně funkčnosti jejich ovládání: **jednou za rok**
- kontrola provozuschopnosti požárních dveří: **jednou za rok**
- revize elektrického zařízení: **jednou za 5 roků**
- revize hromosvodů: **jednou za 5 roků**
- revize plynového zařízení: **jednou za 3 roky**
- kontrola plynového zařízení: **jednou za rok**
- kontrola provozuschopnosti nouzového osvětlení: **jednou za rok**
- zkouška nouzového osvětlení: **jednou za měsíc**
- **kontrola dokumentace požární ochrany:** jednou za rok nebo po každém požáru nebo po každé zásadní změně mající na ni vliv na provoz domu a to v rámci preventivních požárních prohlídek.

15. Povinnosti nájemce nebytových prostor

Užívat prostory v souladu se stavebním zákonem, nájemce je povinen v případě změny užívání pronajatého prostoru tuto změnu nechat schválit statutárním orgánem vlastníka a stavebním úřadem.

- Vybavit pronajaté prostory hasicími přístroji v množství 1 hasicí přístroj na každých započatých 200 m² pronajaté plochy nebo dle zpracovaného "Požárně bezpečnostního řešení pronajatých prostor".
- Zabezpečit kontrolu hasicích přístrojů ve lhůtě nejméně jednou za rok.
- Proškolit své zaměstnance o požární ochraně dle tematického plánu a časového rozvrhu školení o požární ochraně. O těchto školeních vést písemnou dokumentaci, kterou tvoří tematický plán a časový rozvrh školení zaměstnanců nájemce a záznam o provedeném školení, který obsahuje název právnické nebo podnikající osoby nájemce, datum, náplň školení, způsob ověření získaných znalostí, popřípadě doklad o tomto ověření, dobu trvání školení, seznam zaměstnanců s podpisy proškolených osob, jména a podpisy osob, které školení provedli, včetně prohlášení o jejich oprávněnosti k provedení školení.
- Zabezpečit provádění kontroly dodržování předpisů o požární ochraně formou preventivní požární prohlídky a to prostřednictvím odborně způsobilé osoby a odstraňovat zjištěné nedostatky těmito prohlídkami.
- Umožnit pronajimateli nebytového prostoru provedení kontroly dodržování předpisů o požární ochraně formou preventivní požární prohlídky a odstraňovat zjištěné nedostatky těmito prohlídkami.
- Provádět revize elektrického a plynového zařízení a spotřebičů.

Zpracovala:

Elena Cigánková, odborně způsobilá osoba,

osvědčení o odborné způsobilosti bylo vydáno MV pod ev. č. Z-272/97